

Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ
СУД У БЕОГРАДУ
Гж 3408/23
12.10.2023. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ, у већу састављеном од судија Јелене Стевановић, председника већа, Радмиле Радић и Иване Марковић Радојевић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Момчило Ковачевић, адвокат из Ниша, Синђелићев трг 29, против тужене Републике Србије, Министарства одбране, чији је заступник Војно правобранилаштво, Београд, ул. Тимочка бр. 15, ради накнаде штете, одлучујући о жалби тужене изјављеној против пресуде Првог основног суда у Београду П 62007/20 од 23.2.2023. године, у седници већа одржаној дана 12.10.2023. године, донео је

ПРЕСУДУ

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ пресуда Првог основног суда у Београду П 62007/20 од 23.2.2023. године у делу става другог изреке па се **ОДБИЈА** тужбени захтев тужиоца у делу којим је тражио да суд обавезе туженог да му, на име накнаде штете у висини разлике плате коју би остварио и исплаћеној ренти за период од 1.2.2018. године до 13.12.2020. године, исплати:

- за месец фебруар 2018. године износ од 16.183,12 динара са законском затезном каматом почев од 21.3.2018. године па до исплате;
- за месец март 2018. године износ од 16.183,12 динара са законском затезном каматом почев од 21.4.2018. године па до исплате;
- за месец април 2018. године износ од 16.183,12 динара са законском затезном каматом почев од 21.5.2018. године па до исплате;
- за месец мај 2018. године износ од 16.183,12 динара са законском затезном каматом почев од 21.6.2018. године па до исплате;
- за месец јун 2018. године износ од 16.183,12 динара са законском затезном каматом почев од 21.7.2018. године па до исплате;
- за месец јул 2018. године износ од 16.183,12 динара са законском затезном каматом почев од 21.8.2018. године па до исплате;
- за месец август 2018. године износ од 16.420,89 динара са законском затезном каматом почев од 21.9.2018. године па до исплате;
- за месец септембар 2018. године износ од 16.420,89 динара са законском затезном каматом почев од 21.10.2018. године па до исплате;
- за месец октобар 2018. године износ од 10.164,12 динара са законском затезном

- затезном каматом почев од 21.10.2020. године па до исплате;
- за месец октобар 2020. године износ од 20.133,73 динара са законском затезном каматом почев од 21.11.2020. године па до исплате;
 - за месец новембар 2020. године износ од 20.133,73 динара са законском затезном каматом почев од 21.12.2020. године па до исплате;
 - 01-13.12.2020.године износ од 9.663,16 динара са законском затезном каматом, почев од 21.01.2021. године па до исплате,, **КАО НЕОСНОВАН.**

ПОТВРЂУЈЕ СЕ пресуда Првог основног суда у Београду П 62007/20 од 23.2.2023. године у преосталом делу става другог, ставу трећем и ставу четвртном изреке и у том делу **ОДБИЈА** као неоснована жалба тужене.

Образложење

Пресудом Првог основног суда у Београду П 62007/20 од 23.2.2023. године ставом првим изреке дозвољено је објективно преиначење тужбе извршено у поднеску пуномоћника тужиоца од 25.1.2023. године. Ставом другим изреке усвојен је тужбени захтев тужиоца и обавезана је тужена да му, на име накнаде штете у висини разлике између плате коју би остварио и исплаћеној ренти за период од 1.2.2018. године до 31.7.2022. године исплате износе са припадајућом законском затезном каматом, ближе одређене у ставу другом изреке ожалбене пресуде, све у року од 8 дана од дана пријема преписа пресуде. Ставом трећим изреке усвојен је тужбени захтев тужиоца и обавезана је тужена да тужиоцу доспеле месечне ренте од 1.8.2022. године па до извршења пресуде исплати у једном износу, са законском затезном каматом од дана доспелости за сваки месец појединачно од 5-ог у наредном месецу за претходни месец, и од правноснажности пресуде убудуће исплаћује месечну ренту у износу од 24.511,09 динара са законском затезном каматом за неисплаћене месечне износе тако да се овом пресудом мења износ ренте утврђен ранијом пресудом Првог основног суда у Београду п 32994/16 од 8.2.2018. године. Ставом четвртим изреке обавезана је тужена да тужиоцу на име трошкова парничног поступка плати износ од 109.653,00 динара, са законском затезном каматом од дана да се стекну услови за извршење до исплате, у року од 8 дана од дана пријема преписа пресуде.

Против наведене пресуде, тужена је благовремено изјавила жалбу побијајући је у ставовима другом, трећем и четвртном изреке, како то произилази из навода жалбе, због битних повреда одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права. Трошкове другостепеног поступка није тражила.

Тужилац је благовремено одговорио на жалбу тужене. Трошкове другостепеног поступка није тражио.

Испитујући правилност ожалбене пресуде на основу члана 386 Закона о парничном поступку (“Сл. Гласник РС” бр. 72/11, 55/14, 87/18, 18/20 и 10/23 др. закон), Апелациони суд је оценио да је жалба тужене делимично основана.

У првостепеном поступку нису учињене битне повреде одредаба парничног поступка прописане одредбом члана 374 став 2 тачке 1, 2, 3, 5, 7. и 9. Закона о парничном поступку, на које другостепени суд пази по службеној дужности. Изрека првостепене пресуде је јасна и непротивречна сама себи и разлозима пресуде, а њеном образложењу су дати довољни, јасни и непротивречни разлози о битним чињеницама, због чега се она жалбом тужене неосновано побија и због битних повреда одредаба парничног поступка из члана 374 став 2 тачка 12 Закона о парничном поступку

Према утврђеном чињеничном стању, тужиоцу је правноснажном пресудом Првог основног суда у Београду П 32994/16 од 8.2.2018. године признато право на месечну ренту у износу од 9.199,14 динара. Од дана 8.2.2018. године плате војних лица су повећаване два пута док пензије нису, те тужилац трпи штету. Наиме, тужилац је као припадник војске тадашње СРЈ односно Државне заједнице Србије и Црне Горе, због рањавања задобио повреде због којих је проглашен неспособним за професионалну војну службу због чега му је признато право на инвалидску пензију која је нижа од зараде коју би тужилац остваривао да је остао у професионалној војној служби.

Тужилац тужбом потражује накнаду штете коју је претрпео због измена параметара којима се одређује рента а као последицу разлике између плате професионалних војника коју би остваривао и пензије коју остварује, као и обрачун плате у коефицијентима и динарима које би тужилац остваривао до дана вештачења, а коју су обрачуни дати са пресеком на дан промене елемената за обрачун плата у складу са одредбама Закона о Војсци Србије и Правилника о платама и другим новчанима примањима професионалних припадника Војске Србије.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је на основу члана 188, 192 став 2 и 196 Закона о облигационим односима усвојио тужбени захтев тужиоца закључивши да би тужиоцу, да је остао у професионалној војној служби плата била виша за износ усвојеног дела тужбеног захтева, према налазу и мишљењу судског вештака економске струке који је првостепени суд у целости прихватио као јасног, потпуног и у свему датог према правилима струке, а имајући у виду пресуду Првог основног суда у Београду П 32994/16 од 8.2.2018. године којом је тужиоцу одређена накнада изосталих оброка ренте, те месечни износ од по 9.199,14.

Одредбом члана 195 став 2 Закона о облигационим односима прописано је да ако повређени због потпуне или делимичне неспособности за рад губи зараду, или су му потребе трајно повећане, или су могућности његовог даљег развијања и напредовања уништене или смањене, одговорно лице дужно је плаћати повређеном одређену новчану ренту, као накнаду за ту штету. Одредбом члана 196 истог Закона прописано је да суд може на захтев оштећеника за убудуће повећати ренту, а може је на захтев штетника смањити или укинути, ако се знатније промене околности које је суд имао у виду приликом доношења раније одлуке.

Имајући у виду изложено, основано се жалбом туженог побија првостепена одлука у делу којим је обавезан тужени да тужиоцу, на име накнаде штете исплати досуђени новчани износ за период од 1. фебруара 2018. године до дана подношења

тужбе 10.12.2020. године.

Наиме, новчана рента је облик накнаде материјалне штете која се остварује у случају смрти, телесне повреде или оштећења здравља, како је то прописано одредбом чланова 188 до 197 ЗОО. Закон прописује да се она исплаћује унапред и то за сваки месец ради обезбеђења материјалне сигурности лица које штету трпи. Рента је будућа штета а не накнада већ настале штете и коначан укупан износ накнаде није унапред познат у време пресуђења. Ова накнада се досуђује због изгубљене зараде чије је остварење онемогућено због потпуне или делимичне неспособности за рад. То значи да се накнада штете по овом основу досуђује не због смањене или изгубљене радне способности већ због зараде која је из тог разлога изостала. Члановима 188 и 195 ЗОО прописани су услови за остварење овог права које се остварује само ако се утврди да оштећени због смањене радне способности не може да остварује приход који је могао основано остваривати да је здрав и да му није умањена радна способност а не само с обзиром на умањени степен радне способности. Дакле, рента је будућа накнада штете, утврђује се у висини на дан пресуђења и досуђује се за у будуће. Штета која је наступила до пресуђења нема карактер ренте већ накнаде штете због изгубљене зараде услед неспособности за рад. Суд, сходно одредби члана 196 ЗОО, може на захтев оштећеника за убудуће повећати ренту а може је на захтев штетника смањити или укинути ако се знатније промене околности које је суд имао у виду приликом доношења раније одлуке.

У конкретном случају, тужиоцу је према утврђеном чињеничном стању, досуђена рента у новчаном износу од 9.199,14 динара који он редовно прима сваког месеца. С обзиром да је тужиоцу већ досуђена рента као облик накнаде материјалне штете, коју он због оштећења здравља остварује, односно како се определио да накнаду штете која му припада остварује кроз исплату месечне ренте, по истом основу више не може да тражи изгубљену зараду за период за који му је већ исплаћена рента, будући да је по ранијој судској одлуци остварио право на ренту, те му не припада право на тражену накнаду материјалне штете због изгубљене зараде за период од фебруара месеца 2018. године до дана подношења тужбе.

Стога је овај суд, применом одредбе члана 394 тачка 4 ЗПП, с обзиром на погрешан правни закључак првостепеног суда, о основаности овог дела тужбеног захтева код оваквог чињеничног стања, првостепену пресуду у делу одлуке о накнади материјалне штете због мање исплаћене зараде за период до дана подношења тужбе преиначио за период од 1.2.2018. године до дана подношења тужбе и одлучио као у ставу првом изреке ове пресуде.

Побијана пресуда је потврђена у преосталом делу става другог изреке као и ставу трећем изреке, јер је првостепени суд у овом делу одлуке дао јасне и потпуне разлоге које у свему прихвата и овај суд као другостепени, а имајући у виду да тужена на овај део није истакла посебне жалбене разлоге, па је донета одлука као у ставу другом изреке применом одредбе члана 390 Закона о парничном поступку.

Све важне чињенице за доношење одлуке о основаности тужбеног захтева у преосталом делу првостепени суд је потпуно и поуздано утврдио изведеним доказима, које је правилно оценио применом одредбе члана 8 Закона о парничном поступку, а на

тако утврђено чињенично стање правилно је примењено и материјално право. Разлоге које је за свој чињенично-правни закључак у потврђујућем делу одлуке дао првостепени суд у свему, као правилне и аргументоване, прихвата и овај суд као другостепени, те одлуку посебно не образлаже на основу овлашћења из члана 396 став 2 Закона о парничном поступку.

Правилна је и одлука о трошковима парничног поступка која је донета применом одредаба чл. 153 и 154 Закона о парничном поступку, сходно успеху у спору, а на чију висини није утицало преиначење, па је потврђено решење садржано у ставу четвртом изреке побијане пресуде, применом одредбе члана 401 тачка 2 ЗПП-а, те одлучено као у изреци ове пресуде.

Апелациони суд је, одлучујући о жалби, уочио да је приликом израде првостепене пресуде дошло до грешке у првом ставу изреке, ред четврти, тако што је означен датум “10.12.2020.” године уместо правилно “31.7.2022.” године, али је оценио да то није од утицаја на правилност и законитост побијане пресуде, јер се наведена грешка може исправити у складу са одредбом члана 362 ЗПП-а, па ће с тога првостепени суд, пре достављања другостепене одлуке странкама, у складу са наведеним чланом исправити првостепену пресуду и примерак решења о исправци доставити странкама уз другостепену одлуку.

**Председник већа-судија
Јелена Стевановић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Јасмина Ђокић